

University of Groningen

Waar blijft de brede discussie over toegang tot overheidsinformatie?

Klingenberg, A.M.

Published in:
 Nederlands Juristenblad

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
 Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
 2007

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Klingenberg, A. M. (2007). Waar blijft de brede discussie over toegang tot overheidsinformatie? *Nederlands Juristenblad*, 12, 687-687.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Waar blijft de brede discussie over toegang tot overheidsinformatie?

Op 29 oktober 2004 gaf de toenmalige minister van Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties een persbericht uit, met als kop 'Kabinet komt met nieuwe wetsvoorstellen Grondrechten in het digitale tijdperk'. Het persbericht besloot met de woorden dat er in 2001 een voorstel voor een nieuw grondrecht op toegang tot bij de overheid berustende informatie voor advies aan de Raad van State was voorgelegd, en dat besluitvorming hierover zal plaatsvinden nadat een kabinetsstandpunt over de evaluatie van de Wet openbaarheid van bestuur is uitgebracht. Die evaluatie van de Wob werd in januari 2004 gepresenteerd door onderzoekers van de Universiteit van Tilburg.

Inmiddels is het 2007 en een kabinetsstandpunt naar aanleiding van de evaluatie is er nog steeds niet. Wat er inmiddels wel ligt, is het voorontwerp Toegang tot overheidsinformatie, dat in juni 2006 werd gepresenteerd. Maar waarom een nieuwe wet opstellen, terwijl de evaluatie van de huidige wet nog niet geheel is afgerond? Is het niet beter om pas dan een nieuw systeem in het leven te roepen, wanneer er overeenstemming is over wat de fouten en het feilen zijn van het huidige systeem?

Om een voorbeeld te geven, in Groot-Brittannië is voorafgaand aan de invoering van de Freedom of Information Act (FOIA) per 1 januari 2005 een brede maatschappelijke discussie gevoerd, aangevoerd door de Campaign for Freedom of Information. Deze Campaign voerde vanaf 1984 een lobby voor de invoering van de FOIA en houdt ook nu nog de werking van de FOIA scherp in de gaten. In Nederland bestaat een dergelijke organisatie niet. Hebben wij in Nederland een dergelijke 'belangenorganisatie' voor openbaarheid van bestuur niet nodig? Gaat het hier allemaal zo goed? Ik vermoed dat de gemiddelde Nederlander niet goed weet dat hij of zij recht heeft op overheidsinformatie, en als hij iets zou willen weten van de overheid niet weet welke weg gevolgd zou moeten worden. De meeste Wob-procedures worden dan ook gevoerd door professionals, die de wet kennen en weten toe te passen. Voor de overheid is deze onkunde bij de bevolking natuurlijk wel makkelijk. Zo kan er in de hierbovengenoemde evaluatie uit 2004 door overheidsmedewerkers geklaagd worden over de professionals, de repeat players die vaak en veel informatie vragen, en kan de gewone burger buiten de deur worden gehouden door deze niet voor te lichten over het recht op overheidsinformatie en de wijze waarop de informatie verkregen kan worden. Kennelijk denken we in Nederland dat de gewone Nederlander de Wob niet nodig heeft. Maar als de gewone Nederlander dan zoveel vertrouwen in de overheid heeft, waarom wordt er dan massaal zo extreem gestemd bij de verkiezingen?

Bij de brede discussie over vertrouwen tussen overheid en burger, burgerparticipatie, zwevende kiezers, en een nieuw kiesstelsel hoort ook een discussie thuis over openbaarheid van bestuur of toegang tot overheidsinformatie. En dan moeten we het niet gaan hebben over de nieuwste jurisprudentie over de weigeringsgronden, maar dan moet er een fundamentele discussie gevoerd worden over toegang tot overheidsinformatie. De discussie moet dan bijvoorbeeld gaan over vragen als: moet toegang tot overheidsinformatie als grondrecht gewaarborgd worden in de Grondwet, hoeveel toegang willen we als Nederlandse burger, moet die toegang zich bijvoorbeeld ook uitstrekken tot informatie omtrent publiek-private samenwerking, hoe moet die toegang geregeld zijn, hoe moet de rechtsbescherming geregeld zijn en hoe zetten we elektronische communicatiemiddelen in?

De vraag of het recht op toegang tot overheidsinformatie in de Grondwet moet worden opgenomen of niet, is nog steeds onbeantwoord. Deze discussie wordt echter waarschijnlijk

internationaal wel opgelost, via een protocol bij het EVRM of via de jurisprudentie van het EHRM.

Ik concludeer dan ook dat vorige kabinetten zowel de discussie over een recht op toegang hebben laten lopen, als verzuimd hebben te reageren op de evaluatie van de Wob. Er is maar een politieke partij die af en toe aan openbaarheid van bestuur denkt, en geen enkele maatschappelijke organisatie. Wie richt het Nederlandse equivalent op van het Britse Campaign for Freedom of Information en start een maatschappelijke discussie over toegang tot overheidsinformatie?